

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Gospodarstvo in finance

Svetovna gospodarska kriza se vedno bolj pozna tudi pri javnih financah po vsem svetu. Proračuni izkazujejo deficite, ki gredo v stotine milijonov in milijard. Tudi one države, ki doslej krize še niso tako občutile, čutijo vedno bolj zmanjšanje dotoka davkov, dočim je vedno težje krčiti izdatke. Na drugi strani pa tudi gospodarstvo trpi, ker mora pri zmanjšanem donosu iti vedno večji odstotek v državne blaginje. Če so javne datjave znašale že prej približno četrtno narodnega dohodka, je jasno, da so tem občutnejše sedaj, ker so se le deloma zmanjšale, deloma pa so bili poiskani novi davčni viri.

Tudi v naši državi je gospodarska kriza imela neugodne posledice za državne finance. Lani so nam izpadle reparacije in tudi donos davkov je začel padati, ker je kriza zajela vse stanove. Da se ohrani proračun v ravnotežju, so bile letos poleti nekatere davščine zvišane, na novo pa je bila uvedena davščina na potrošno električne energije. Naše gospodarske korporacije, med njimi Zbornica za TOI, Zveza industrijev in Delavska zbornica, so se že večkrat pečale s to davščino, zlasti so kritizirale pravilnik z dne 30. septembra 1932, katerega izvedba bi zahtevala pri nas izredno velike stroške, ki niso v skladu s proračunanimi dohodki te davščine. Kakor vse kaže, tudi novi pravilnik ne bo prinesel onih vsot v državno blaginjo, kakor je bilo proračunano, ampak manj. Kolikor nam je znano, so računali, da bo znašal donos te trošarine v vsej državi okoli 40 milj. Din, toda po drugih znakih sodeč, bo prinesel samo okoli 25 milj. Din.

Drugo vprašanje je, po kakšnih načelih naj se uvajajo nove davščine. Osnovnih načel je gotovo to, da obremenitev ne sme biti pretežka. Zlasti pa ne sme biti obremenitev taka, da bi zahtevala poleg direktnih izdatkov za davščine tudi izdatke za nove investicije. Zlasti moramo poudariti to sedaj, ker se v naši državi številni ne izdelujejo in pomenja nabava števecov uvoz iz inozemstva, katerega je treba plačati z devizami, te pa potrebujemo za nujnejše namene. Poleg tega pa mora iti tendenca za tem, da se sploh čim bolj zmanjša uvoz iz inozemstva, kar pa v danem primeru ni slučaj. Žato bo treba revidirati dosedanje prakso, ker gre za važne narodnogospodarske interese, katerih ne smemo zapostaviti za fiskalne interese.

Drug važen problem državnih financ so državni dolгови. Breme državnih dolgov postaja vedno težje, ker so to izdatki, ki so vezani po zakonskih pogodbah in se jih ne da brez vsega enostavno zmanjšati. V primer navajamo v naslednjem nekaj števil. L. 1930 so znašale anuitete za inozemske dolgove 15% vsega našega izvoza. Letos pa je naš izvoz znatno manjši od l. 1930, dočim so se izdatki za anuitete povečali in tvorijo po odbitku izdatkov za vojne dolgove ter po odbitku anuitet, ki so nam odpadle radi francoskega državnega moratorija, tretjino našega izvoza. Da je to stanje nevdružno, lahko uvidi vsak, zlasti še, ker se ogromna večina našega zunanje trgovine razvija po kliringih. Saj imamo kliringe pogodb že s Čehoslovako, Švicco, Belgijo-Luksemburgom, Grčijo, Nemčijo in do zadnjega časa z Avstrijo. Zaradi teh kliringov je dotok deviz padel na minimum in edina večja država, s katero nimamo kliringa, je bila Italija, ki nam je s 1. oktobrom tekočega leta znatno omejila plačilni promet.

Razumljivo je, da so se s problemom državnih dolgov obdonavskih držav vedno bolj pričele pečati tudi vesile, med katerimi je doslej pokazala največ popustljivosti Francija. Konferenca, ki se je vršila v Stresi, je tudi razumela potrebo nujnih ukrepov v pomoč obdonavskim državam, da bodo lahko izpolnjevale svoje finančne obveznosti. Praktično je še največ vrednosti imel sklep konference, da se ustanovi fond v znesku 75 milj. frankov za valorizacijo žita. Vendar pa je treba pripomniti, da izvozni problem obdonavskih držav ni samo žito, ampak da tvorijo važno postavko izvoza še živina in les. Pravilno je stališče, da se lahko anuitete plačujejo le s povečanjem izvoza predvsem v one države, ki so upnice. Toda te se vedno bolj zapirajo, saj imamo praktična primera v severnoameriških Združenih državah, ki imajo izredno visoke zaščitne carine, ter v Franciji, ki s politiko kontingentiranja omejuje uvoz. Poleg tega ne smemo pozabiti dejstva, da zaenkrat obdonavske države baš v Francijo prav malo izvažajo, da je Francija zaenkrat eden najvažnejših upnikov ravno teh držav. Dve poti sta na razpolago: ali povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza ali pa znižanje bremen dolžnikom, na primer s tem, da se ustavi amortizacija za nekaj časa in plačujejo samo obresti.

Za našo državo je problem državnih dolgov zelo aktualen, zlasti, ker ne moremo slediti primeru Anglije in Francije glede konverzije odonosno znižanja obrestne mere. To je mogoče le tedaj, če so tečaji državnih papirjev pri pariteti z nominalom, ne pa pri nas, kjer bi poenotenje obrestne mere pomenilo nadaljnje popuščanje tečajev. Poleg tega pa tvorijo notranji dolgovi le vsoto 6 milijard Din pri skupnem znesku 38,8 milijard Din. Pri inozemskih dolgovih pa moramo upoštevati dejstvo, da smo te dolgove zaključili predvsem pri privatnikih, ne toliko pri tujih državah. Zato je tudi vprašanje inozemskih dolgov za nas mnogo bolj zamotano. Toda tudi inozemski upniki bodo morali kaj popustiti, zlasti še, če upoštevamo, da je ob-

Mussolini zopet udarjen!

Pred francosko-španskim sporazumom glede Sredozemskega morja

Pariz, 21. okt. Iz Madrida poročajo, da je zunanji minister Zuleita zanikal vest, da bi bil namen Herriotovega potovanja ta, da skleneta Španija in Francija tajno pogodbo. G. Zuleita je dejal, da bi bile tajne pogodbe proti španski ustavi. Francoska in španska republika se ne bosta tajno, temveč javno sporazumeli o rešitvi skupnih problemov.

Ta demanti v resnici potrjuje prvotno vest, da nameravata Francija in Španija skleniti nekako prijateljsko pogodbo. Vprašanje, ali bo ta javna ali tajna, je postranskega pomena. Herriot bo odpotoval iz Pariza 28. oktobra in v Madridu ostane 4 dni. Obiskal bo tudi Toledo in Escorial.

Po zanesljivih informacijah gre za daleko-sežen sporazum, ki bo imel značaj prave zveze med dvema državama. Eduard Herriot upa, da se z novo špansko republiko ne bo sporazumel samo glede Maroka in obrambe skupnih interesov v Afriki, temveč tudi glede skupnega nastopa obeh držav na razorožitveni konferenci v Ženevi in med razpravami Zveze narodov sploh. Kar je še najvažnejše: V Madridu bodo svečano potrdili sporazum med Francijo in Španijo glede razdelitve interesnih področij v Sredozemskem morju. Ta sporazum ima očitno ostro proti fašistični Italiji, ki steza svoje prste po Tunisu in Korziki. Gotovo je tudi, da bo ta sporazum zelo razbremenil Francijo v vsem Sredozemskem

morju, torej tudi v Jadranskem, kjer ima Pariz svoje zaveznike.

Agilni Herriot se torej pripravlja, da bi zadal v Madridu nov udarec fašizmu in njegovi ekspanzivni politiki. Pogajanja med francosko in špansko vlado je brezdvomno tudi zelo omogočila idejna sorodnost vodilnih mož, ki se nahajajo na vladi toliko na Francoskem, kolikor na Španskem. Znano je tudi, da je bila španska monarhija minirana prav s pomočjo Pariza in da je prav polom de Rivere silno pretresel Mussolinija, ki je upal, da bo Španijo končno veljavno pridobil zase.

Sporazum je gotovo že perfekten, sicer bi se Herriot ne podal sam v Madrid.

Val gospodarskega optimizma

V zapadnih državah boljša konjunktura

Pariz, 21. oktobra. Vnovič prihaja val gospodarskega optimizma ne samo iz Združenih držav, ki se nahajajo pred volitvami in kjer navadno optimistične vesti uporabljajo kot dobro volilno propagandno sredstvo, temveč tudi iz Londona. Francija sama ima zdaj sicer precej opravila z državnim proračunom, vendar vidijo vodilni gospodarstveniki in finančniki razveseljivo znamenje v tem, da je brezposelnost v najbolj industrializiranih krajih severne Francije v teku zadnjega meseca padla od 12 do 15 odstotkov. Zadnja poročila nemških velebank tudi govorijo o splošnem zboljšanju finančnega in kreditnega položaja. Poljska je prav včeraj znižala diskont od 7 na 6 odstotkov. Tudi v nekaterih panogah češke in avstrijske industrije se opaža precejšnjo oživiljenje, prav tako v Italiji.

Skeptiki svarijo pred pretiranim optimizmom, katerim se je vdal Amerika, vendar ne zanikajo, da obstajajo simptomi, ki napovedujejo boljše čase. Dejstvo je, da so cene surovin precej napredovale, in sicer cene volne, bakra, cinka in tudi žita in da se na svetovnem trgu opaža velika skrb velepodjetij, da bi se s surovinami čimprej oskrbela. Značilno je, da se tudi

v brodarstvu, posebno angleškem, opaža novo življenje in da je bilo mnogo mornarjev, ki so že mesece in mesece počivali, zopet vkrcanih. Znaana angleška družba Cunard Line se je zopet lotila gradbe 70.000 tonskega prekoceanskega parnika, na katerem je delo opustila prav radi krize. Poročila iz Londona zatrjujejo tudi, da se je dotok davkov povečal.

Kolikor tiče trgovinsko politiko posameznih držav, je treba ugotoviti, da se vedno bolj uveljavlja spoznanje, da je protekcionizem v industrijskih državah hipno sicer prinesel nekaj koristi domači industriji, a je na drugi strani ubil njene odjemalce, agrarne države, ker jih je spravil v konkurz.

G. Roosevelt, kandidat demokratske stranke, je v svojem zadnjem volivnem govoru ostro napadel Hooverjevo protekcionistično politiko in ugotovil, da je Hoover s protekcionizmom ubil ameriško industrijo, ker je preprečil evropski izvoz v Ameriko in s tem tudi ubil kupno moč Evrope. Ta ugotovitev je velikega pomena, ker je zelo verjetno, da bo Roosevelt postal predsednik Združenih držav in obstoji torej upanje, da bo potem Amerika znižala zarin. Poročila z Balkana so bolj pesimistična,

vendar se v nekaterih državah in to tudi v Komuniji, opaža večja delavnost v industriji in posebno gradbeni obrti. Pripisati jo je treba v prvi vrsti strahu pred inflacijo.

Pripravljalni odbor svetovne gospodarske konference se bo torej te dni sestel v Londonu v optimističnem razpoloženju. Gospodarska kriza še ni popustila v celoti, vendar je že dejstvo, da se ne slabša, razveseljivo znamenje, ki kaže, da je preobrat na boljše blizu. Svetovno gospodarsko konferenco je organizirala Zveza narodov, kljub temu se je bodo udeležile tudi Združene države in sovjetska Rusija. Razpravljalo se bo v prvi vrsti o denarnih in finančnih zadevah.

Washington, 21. oktobra. Ž. Herriotova izjava v zadevi francoskih dolgov je povzročila veliko senzacijo v Združenih državah, kjer v političnih krogih sklepajo, da namerava Herriot strogo ločiti politične od trgovskih dolgov ter na novi bazi izvršiti revizijo celotnega problema dolgov. V uradnih krogih naglašajo, da Združene države ne bodo nikdar dovolile, da se izvrši taka razlika, ker francoski dolgovi predstavljajo za Ameriko celoto.

Zmerjanje in pretepi v avstrijskem parlamentu

Dunaj, 21. oktobra. tg. V parlamentu je prišlo danes do zelo burnih prizorov. Ko je zvezni kancler dr. Dollfuss zagovarjal imenovanje voditelja dunajskega Heimwehra majorja Feyna za državnega tajnika pri javni varnosti, in ko je Feyn sam opravičeval svojo enostransko prepoved javnih nastopov razen heimwehrovskih, je nastal na levi vihar ogorčenja, ki se je še bolj stopnjeval, ko je dr. Dollfuss zaklical voditelju socialistov dr. Bauerju: »Vi ste boljševe in nikak zastopnik demokracije!« Dr. Bauer je potem zaklical zveznemu kanclerju par besed, katerih radi splošnega hrupa ni bilo mogoče razumeti, nakar je dr. Dollfuss v največjem razburjenju izjavil predsedniku dr. Rennerju: »Zgodil se je neverjetni slučaj, da

me je poslanec in bivši državni tajnik dr. Bauer imenoval »Gesinnungslumpac«.

Krščansko-socialni in heimwehrovski poslanci so skočili proti klopm socialnih demokratov. Heimwehrovski poslanec Lichtenegger je zagrabil tintnike, ki so stali na ministrskih mizah in jih vrget z vso silo proti dr. Bauerju. Zadel pa je pristaša lastne stranke trgovinskega ministra dr. Jaconega, ki je bil naenkrat ves črn od tinte in socialno-demokratskega poslanca dr. Dananeberga, ki je sedel zraven dr. Bauerja. Predsednik dr. Renner je takoj prekinil sejo in skušal z drugimi reditelji in stenografi pomiriti pretep, ki se je začel med poslanci. Drug drugega so zmerjali z nečuvnimi posvkami. Poslanca Lichteneggerja so morali s silo spraviti iz dvorane. Seja je bila prekinjena.

Radikalno čiščenje v Moskvi

Varšava, 21. okt. Glede izključitve Zinovjeva in Kamenjeva ter 22 drugih opozicionalcev iz komunistične stranke ob proslavi 15. letnice boljševiške revolucije poročajo iz Moskve, da se čiščenje v stranki nadaljuje. Za izključenimi bodo prišli na vrsto še drugi. Notranji politični položaj je zelo napet, in sicer tako nekako kakor takrat, ko je bil izključen Trocki. Danes ne izključuje več možnosti, da bosta Zinovjev in Kamenjev izgnana v

Sibirijo. Značilno je pisanje lista »Ekonomičeskaja Zizne« in drugih boljševiških listov, ki ugotavljajo, da je izključitev Zinovjeva in njegovih pristašev samo začetek splošnega čiščenja v stranki. Komunistična stranka ne bo trpela gnilih reformistov v svoji sredi, ki so odpadli od leninizma in bi neusmiljeno nastopila proti vsem, ki se ne strinjajo s splošnimi smernicami komunizma. Na vidiku so torej nove represalije.

Francoski proračun

znaša 115 milijard Din

Pariz, 21. oktobra. tg. Francoski državni proračun za leto 1933 znaša 52 milijard frankov, od katerih bodo nabrali z davki samo 39 milijard. Onih 13 milijard, ki jih manjka pri tej vsoti, predstavlja približno celotne upravne izdatke. Od 39 milijard znašajo obresti ogromnih državnih dolgov 26 milijard, dočim znaša letno oboroževanje v Franciji 13 milijard. Vsota 13 milijard še ni pokrita in jo nameravajo pokriti z novimi davčnimi predlogi, o katerih pa bo še najprej razpravljala radikalna

restna mera naših dolgov visoka in da so pri njih torej že imeli dobiček.

Urvnotežene finance so pogoj za to, da ne pride do inflacije po državi. Zato zaslužijo problemi javnih financ vso pažnjo in so potrebni vsestranske razprave. V današnjih težkih časih je prav, če to vprašanje uredimo sami in napravimo red v državnih financah, tako da bo naš državni upravni aparat v skladu z gospodarskimi možnostmi. Potem nam bo tudi diskusija o inozemskih dolgovih lažja. P.

Belgija brez parlamenta?

Bruselj, 21. okt. tg. Nalog za sestavo nove vlade je dobil katoličan de Brocquille. Z liberalci bo mogel sestaviti samo tak kabinet, ki bo razpustil poslansko zbornico, ker so se liberalci izjavili za razpust poslanske zbornice. Pričakovati je, da bo bodoča belgijska vlada, ki po namerah designiranega ministrskega predsednika ne bo prehodena kabinet, vladala dalj časa brez parlamenta.

Novo vladne spremembe v Romuniji

Bukarešt, 21. oktobra. Ž. V nasprotju s prvotnimi vestmi o sporu med Maniuom in Vajdo Vojvodom govorijo sedaj, da bo takoj, ko bo vlada Manuia končala pogajanja za sklenitev pogodbe o arbitraži in o paktu nenapadanja s Sovjetsko Rusijo, vstopil v vlado dr. Manuia tudi Vajda Vojvod, za katerega je rezervirano mesto podpredsednika vlade, med tem ko bo Mironescu, ki je sedaj podpredsednik vlade, prevzel trgovinsko ministrstvo.

Iz šolske službe

Belgrad, 21. okt. 1. Na predlog ravnateljev meščanskih šol oziroma na predlog banske uprave iz Ljubljane je otvorilo prosvetno ministrstvo nove oddelke na sledečih meščanskih šolah:

V Ljubljani: Na I. deški meščanski šoli 3. in 4. oddelki I. razreda. Na II. deški meščanski šoli 2. oddelki I. razreda.

V Mariboru: Na deški meščanski šoli 4. oddelki II. razreda in 2. oddelki III. razreda. Na I. dekliskih meščanskih šoli 2. oddelki III. razreda. Na II. dekliskih meščanskih šoli 2. oddelki III. razreda.

V Novem mestu se odpre IV. razred, v Škofji Loki pa I. razred meščanske šole.

V Senovem se odpre III. razred, v Zgornji Šiški IV. razred, v Št. Vidu 2. oddelki I. razreda in v Ljutomeru 2. oddelki II. razreda.

Ukinejo se pa sledeči oddelki:

Na meščanski šoli v Brezicah 2. oddelki I. razreda. V Ljubljani na I. deški meščanski šoli 2. oddelki IV. razreda. Na meščanski šoli v Ljutomeru 2. oddelki I. razreda. Na dekliskih meščanskih šoli v Mariboru 2. oddelki IV. razreda. Na meščanski šoli v Mežici 2. oddelki I. razreda. Na meščanski šoli v Slovenski Bistrici 2. oddelki I. razreda.

London, 21. oktobra. Parnik družbe »Canadian Pacific«, »Empres of Britain« s 42.348 tonami je dosegel pri svojih vožnjah preko Atlantskega oceana rekord. Prevozil ga je v 12 tednih 12 krat.

Solun, 21. okt. Ž. Po vestih iz Rame so vzdolž bolgarske meje, zlasti v bližini Nevrokopa, ponovno slišali ostro streljanje iz pušk in strojne in celo strele iz topov. Kaj se dogaja za mejo, zaenkrat še ni znano.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme bo trajalo dalje, na mnogih krajih megla, posebno na vzhodnem robu Alp. Podnevi menjaje oblačno, včasih precej jasno.

Heliodont

e najpopolnejša pasta za zobe! Napravi zobe snežno-bele in osvežuje usta. — Cena Din 5.— po tubi.

Nove pridobitve v našem narodnem muzeju

Nujna potreba razširitve muzejske zgradbe
Kaj bo z obrtnim muzejem?

Triptihon iz leta 1511.

Ljubljana, 21. oktobra.

Točno je minilo te dni eno leto, ko je lani priredil ljubljanski muzej intimo proslavitev 100-letnice prve javne otvoritve svojih zbirk odn. 110-letnico svoje prave ustanovitve. Ob tisti priliki je izšel bogato ilustriran, moderen »Vodnik po kulturnozgodovinskih zbirkah muzeja« (mimogrede povedano smo čuli, da gre »Vodnik po prirodopisnih zbirkah« baš sedaj v tisk). Kdor si obhodi takrat muzejske zbirke ali če prelistuje »Vodnika«, bo spoznal, za koliko lep in redkih novih pridobitev se je Narodni muzej obogatil v poslednjih par letih. Za te zadnje tedne, kar je muzej pred nastopom zime še odprt za brezplačen nedeljski poset, je sedaj prijavljena zopet nova razstava redkih in dragocenih predmetov, ki jih je muzej pridobil na avgustovi dražbi v gradu Puchenstein pri Dravogradu.

Muzej je že pri prejšnjih nakupih imel srečo, da je za svojo galerijo pridobil zbirke prvih mojstrov, ki z njimi neoporno prednjači vsem gale-

Od pohištva je pridobil muzej v Puchensteinu lesen pokončen umivalnik in stožast stolček, oba rezljana v sijajni gotski ornamentiki. Ker je muzej pred par leti si nabavil mizo in skrinjo, bo mogel s to novo pridobitvijo in z drugimi pohištvenimi drobnarijami (okovje, ključavnice, ščitki in sl.) predstaviti nam polikot toliko zaključen pristni gotski interieur, ki ga je danes pač že silno težko spraviti skupaj.

Sploh je zbirka starinskega mobilijara docela nova panoga naših muzejskih zbirk, ki se je zadnjih pet let razvila že do prave lepote zaokroženosti, kar nam dokazuje že poučni pregled v muzejskem »Vodniku«. Saj imamo sedaj zastopane pohištvene komade gotškega, renesančnega, baročnega, rokokojskega, empirskega in bidermajerskega sloga z mnogimi prehodnimi niansami. Le škoda, da muzej ne razpolaga z zadostnimi prostori, da bi mogel razstaviti pohištveno obrt v posebnih zaključenih prostorih (kojah), kjer bi prišlo do veljave tudi vse druge malenkosti od velike umetnosti sodobnih slik na steni, posod po omarah, pa do drobnih obrtnih izdelkov in potrebščin družabnega življenja, kar šele našo predstavo o dobi izpopolni in ji vdihne pravega življenja.

Zdi se, da muzejsko vodstvo stremi z vso silo za tem, da nam kaj podobnega čim prej ustvari. Iz pripomb na več v zadnjem času nabavljenih predmetih posnemamo namreč, da so nakupljeni s sredstvi banovine oz. Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in da so ostali njihova last. Zbornica TOI želi in hvalevredno podpira po vsem tem težnjo, da se osnuje odnosno razširi obrtni oddelk našega muzeja. Ta oddelk naj bi bil le začetek poznejšemu samostojnemu obrtnemu muzeju, ki bi se ne baval samo z zbiranjem predmetov obrtnega udejstvovanja v preteklosti, marveč bi prikazoval tudi našo sodobno obrt in industrijo in bi mu bil pridružen nekaj obrtno-pospeševalni urad.

Za sedaj pa se mora vsekakor glasiti parola: zbirajmo gradivo za tak muzej, dokler je še čas, dokler ga ne uniči zob časa ali pa nam ne odtuji pohlepnost prekupčevalcev. Skrajni čas bi tudi bil, da bi dobili muzeji za svojo važno kulturno nalogo, ki jo vršijo z zbiranjem zgodovinskih prič našega dela v preteklosti, zaslonbo v posebnem zakonu o varstvu starin. Saj so muzeji povsod v potnem programu izobraženega tujca, ki si po javnih zbirkah ustvari sliko o kulturnosti katerega naroda.

In kam naj popeljemo v Ljubljani tujca, ako ne v muzej? Ta pa v stanju, kakor je danes, ko so vsi kot natrpani in ko v podprtičnih hodnikih in po predalih omar in skrinjah čaka za cele vagonne predmete, ki jih ni mogoče razstaviti, ni več muzej, marveč skladišče in hranišče. Prim. n. pr. le skupino novih omar sredi prve dvorane galerije slik, ali v sosednji lepe renesančne pečnice na pokrovu renesančne skrinje, ali pa namestitve starinskega mobilijara in slik v — mineraloškem oddelku. Je pač stiska za prostor in že rajni Krek je dejal, da v stiski še pes česen je. Ravnotejstvu muzeja moramo biti zato še posebno hvaležni, da skuša občinstvu na ta način pokazati vsaj nekaj dokumentov preteklega našega kulturnega ustvarjanja.

Kakor se moramo veseliti dejstva, da muzeju ne manjka eksponatov za razširjeni muzej, tako moramo obžalovati, da rajni dr. Lampe ni mogel več uresničiti svoje ideje o dependenci muzeja, ki bi jo bil postavil na (sedaj banovinskem) travniku na levi strani ceste ob vходу v Tivolski park.

V težkih časih sedanjosti naj bi se te naloge lotili skupno država, banovina in TOI, ki o njih iz nakupov zadnjih let (in po pridejanih napisih) vemo, da se ob primerni iniciativi dajo zainteresirati za pereče muzejske probleme.

Pogrešamo pa enega faktorja v tej družbi, ki

Štedite!

Dobra žarnica je poceni. Žarnica slabe kakovosti, je poceni samo pri nakupu, pri porabi toka, pa se njena cena dokaj poviša.

Vsled tega kupujte samo svetlobno jako, ekonomično

TUNGSRAM

ŽARNICO!

bi bil v prvi vrsti poklican, da tudi sodeluje pri razširjenju muzejskih zbirk in da pomaga reševati vprašanje o nezadostnih prostorih v sedanjih muzejski zgradbi, ki jo je treba ali dvigniti za eno nadstropje, ali pa še bolje po Plečnikovem načrtu razširiti na Muzejski trg odn. ves muzej prenesti na Ljubljanski grad, ki naj bi po Plečnikovi zamisli postal slovenska Akropola. Naš muzej je tu-

di častna zadeva našega magistrata, ki naj ne misli na kak majhen, zakotni mestni muzej, ki bi požrl mnogo denarja, pomenil pa nič, ko bi mu vedno manjkalo razstavnih predmetov. In če mesto najde sredstva, da podpira razne sportne in telesnokulturne ustanove, mora odpreti srce in roke tudi za naš narodni muzej, če hoče po pravici biti naša narodna in kulturna prestolnica.

Nekoliko puchensteinske stare keramike.

Prof. Anton Funtek

Ljubljana, 21. oktobra.

Zalostna vest je danes zagrnila v žalost vso slovensko javnost. Na svojem domu na Taboru 3 je izdihnil ob pol 2 popoldne slovenski pesnik, prevajalec, publicist in kritik Anton Funtek. Komaj leto dni je od tega, kar je težka bolezen prisilila Antona Funkta, da se je umaknil iz našega javnega življenja ter da je živel le v krogu svoje družine in prijateljev, skoraj vsem, razen najmlajšega rodu, pa je dobro znano, kako veliko in vidno vlogo je imel nepozabni pokojnik v slovenski literaturi, v kritiki in časnikarstvu. Njegovo delo je bilo tako vsestransko in tako temeljito, da ne bo moglo biti v slovenski kulturni zgodovini nikoli pozabljeno.

Anton Funtek se je rodil na dan 2. v Ljubljani. Prihodnji teden bi torej slavili njegovo 70 letnico. V Ljubljani je doživljal 5 razredov realke, nakar je študiral učiteljske, ki ga je doživljal leta 1881. Učitelj je bil nekaj časa v Litiji in St. Vidu pri Stični. Deželni odbor ga je tedaj pozval, da je šel študirat na dunajski tehnološki muzej za obrtno šolstvo. L. 1886 je postal učitelj na ljubljanski mestni šoli na Barju. L. 1888 pa je napravil meščansko-šolski izpit iz jezikovno-zgodovinske in matematično-prirodoslovne skupine s pedagogiko. Učil je kot profesor na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani do l. 1925, ko je bil upokojen.

Pesnitvi je pričel pokojni Funtek že kot učiteljski. Prvo njegovo pesem »Mejniki« je priobčil ljubljanski Zvon decembra 1881 na prvem mestu. Funtek spada med Cimpermanove učence, saj je bil tudi njegov osebni prijatelj. Od Cimpermana je prevzel dovršeno obliko in pa tudi umevanje poezije v razumsko didaktičnem smislu. Funtek je sodeloval v ljubljanskem Zvonu, v Kresu in v Slovanu. L. 1894 je izdal svoje »Izbrane pesmi«. Njegove pesmi so miselno sicer zelo bogate in formalno dovršene, toda Funtek je spadal med Cimpermanove učence, ki so s svojim mojstvom vred odklanjali iz poezije vsake impresije, osebna čustva in duševne izlive. Ko je pod vodstvom Cankarja in Ketteja nastopila moderna, je sljaj Funktovih pesmi hitro obledel. Poznejša literarna zgodovina pa je Funktu priznala vendar pravično in dostojno mesto. Znanе so njegove pripovedne pesmi, kakor ciklus »Smrte«, pesnitev »Godece«, dalje številne basni in otroške pesmi. Medto naj. važnejši pa so njegovi prevodi. Prevedel je Baumbachov epos »Zlatorog«, Shakespearejev »Kralj Lear«, Goethejev »Faust« I. del, Heyve »Petdeset basni za otroke«, Hauptmannov »Polopljeni zvonec«, Schillerjevo »Pesem o zvonu« itd. Spisal je med drugimi besedilo za Ipačvevo spevoigro »Teharski plemiči«, dramo »Tekmo« itd. Prevedel je tekste za opere »Prodano nevesto«, »Čarostrelec«, »Poljube«, »Ernanic in druge.«

Anton Funtek je bil v letih 1891 do 1894 urednik »Ljubljanskega Zvonca«, celo vrsto let urednik nekdanje »Laibacher Zeitung« in od l. 1918 pa do leta 1930 urednik »Uradnega listca«. Posebno važnost imajo njegove kritike v »Laibacher Zeitung« o gledališču. Funtek je imel z gledališčem tesne stike in še danes veljajo njegove gledališke kritike kot vzorne.

Velike zasluge si je pridobil Anton Funtek tudi za slovensko uradno terminologijo. Kot prevajalec uradnih dekretov pred vojno in kot urednik »Uradnega listca« po vojni je obogatel slovensko uradno terminologijo z mnogimi posrečenimi izrazi, ki jih bomo gotovo še dolgo uporabljali v našem uradnem jeziku.

Anton Funtek si je v življenju pridobil veliko in obširno izobrazbo. Zanimal se je skoraj za vse, najbolj pa seveda za leposlovje. Knjige in časopise je bral in študiral prav do zadnjega. Osebnost je bil Funtek nekoliko zaprt vase, vendar pa je cenil izobraženo in načitano družbo. Užival je splošno spoštovanje. Pred letom dni ga je bolezen priklenila na dom. Zaradi bolezni so mu morali lani amputirati desno nogo. Od tedaj se v mestu ni več pokazal ter se je držal le doma. Prijatelji pa so ga pogosto obiskovali na domu. Umrl je mirno in brez bolečin. Pokojnik je bil dvakrat poročen. Njegov edini sin Leon, rojen iz zakona z gospo Pavlo roj. Pfeifer, živi sedaj kot profesor na konservatoriju v Helsingforsu. S svojo drugo soprogo gospo Marijo roj. Sterle, ki sedaj žaluje za njim, pa je živel 25 let v srečnem zakonu.

Funktove zasluge za naš jezik, za slovensko književnost, za gledališče, za časnikarstvo in sploh za našo kulturo, bodo ostale trajne. Častno mesto, ki si ga je pridobil v slovenski kulturni zgodovini, bo njegovemu imenu vedno priznano. Njegovemu spominu slava!

Zanimiva razstava

Ljubljana, 21. oktobra

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je priredil v veliki dvorani svojega poslopja na Miklošičevi cesti zanimivo razstavo, kjer je zbran statistični in drug material o desetletnem delovanju OUZD. Kakor znano, je letos poteklo 10 let, odkar je uveljavljen sedanji zakon o zavarovanju delavcev. Iz razstavljenega statističnega gradiva je razviden razvoj posameznih industrij v Sloveniji, razvoj in padec delavskih mezd, naraščanje in padanje zaposlitve delavstva, pregled o bolovanju in vrstah bolovanja v posameznih industrijah in posameznih dobah starosti.

Razstava nudi poučen vpogled v razvoj slovenskih gospodarskih razmer in socialni položaj delavstva in je prirejena na način, ki omogoča poljuden pregled o dajatah in ostalem poslovanju urada. Razstavljeno je dalje gradivo, ki daje pregled o propagandnem delu urada za preprečevanje nezgod po obratih in pregled zdravstvenih naprav socialnega zavarovanja.

Ogled razstave je poučen za vsakogar, ki se zanima za gospodarski razvoj dravske banovine in za socialni položaj delavstva pri nas. Posebno priporočljiv je skupen ogled razstave, da se uradniku, ki ima vodstvo po razstavi, olajša delo in se mu da s tem dovolj časa, da obiskovalcem temeljito in izčrpno razloži pomen posameznega razstavljenega gradiva.

Razstava bo odprta do 1. novembra t. l. in sicer vsak dan od 12 do 2 popoldne in od 4 popoldne do 6 zvečer. Obisk razstave je seveda brezplačen.

Bik poteptal kmeta

Ljubljana, 21. okt.

Iz Nadgorice v črnuški občini so danes pripeljali v ljubljansko bolnišnico 45 letnega pošestnika Janeza Mavca, ki je bil hudo poškodovan. Mavec je hotel popoldne v hlevu privezati bika, ki se je odvezal in rogovilil po hlevu. Bik pa je mavca pritisnil z rogovi ob zid, nato pa ga poteptal na tla. Besni bik je Mavca vsega pomendral. Zlomil mu je desno roko, poškodoval več reber in mu povzročil še druge notranje poškodbe. Izpod bika je ubogega Mavca rešila šele Mavčeva mati. Mavčevo stanje je resno.

Romanski Kristus na knjižni platnici (12. stoletje).

rijam Jugoslavije, pa bi se celo velike svetovne zbirke mogle laskati, ako bi se n. pr. mogle ponášati s tkzv. Hoško Madono (od Gian Franc. da Rimini, 1471, s Kristusom Tizianove šole ali s eliko »Kristusovo sorodstvo« (iz zač. 16. stol.). Tem remek-delom se je sedaj v Puchensteinu pridružil še triptihon iz l. 1511, predstavljajoč v glavnem delu podobe Marijo s sv. Ano, Jezuškom ter portretiranimi, spodaj klečečimi darovalci tega krilnega oltarja.

Prav remek in za muzejske zbirke (ker jim zamaši veliko vrzel v prikazovanju stilnih posebnosti dob) dragocen predmet je brončen romanski Kristus, sedaj pritrjen na stari knjižni platnici, ki jo ob vogalih in straneh krati malo kasnejše (gotško) kovinsko okovje (prvotno za dvojno platnic). Radi redkosti prav tako zanimiv je tudi medenina-križ, čigar zadnja stran (na sprednji je bil nekoč pritrjen Odršenik) nosi lep vitičast ornament, ki kaže v najbolj zgodnjo gotško periodo. Take križe so nosili pred procesijami; spredaj Bog, zadaj na križu pa okrasje. V zgodnjem srednjem veku so v gravirane vložbine vlivali čisto pisani email. Te vrste izdelki so prihajali k nam iz Limoges-a (limozinski email); ornament na našem križu nosi vprav znake francoske umetnosti one dobe.

Pogled v natrpano dvorano galerije slik.

Kumanovski grobovi tulijo...

Danes pred dvajsetimi leti je bila oprana kosovska žaloigra

Dva vzroka sta pred vsem bila, ki sta izživala balkansko vojno: na eni strani je bila prizadeta zlasti Srbija, ki je bila najbolj udarjena država na Balkanu in gospodarsko najbolj urejena, odkar je vzel njene vaje v roke kralj Peter, na drugi strani pa je gorel ves Balkan v strašni želji po maščevanju, saj je trpel vnebovpijoče krivice. — Vsi vemo, da so Srbi mislili na Bosno in Hercegovino, kjer je ječalo mnogo Srbov pod turškim in avstrijskim kopitom; od tu bi se jim namreč odprla pot na morje. Toda leta 1908 ju je Avstrija kar na lepem anektirala. Takrat so komaj prepričali vojsko med Srbijo in Avstrijo, a Srbija se je začela temeljito oboroževati: čim bolj je namreč gospodarsko rasla, tem bolj je čutila, da nima pljuč, skozi katera bi zadihala do morja. Nekaj let prej je šel namreč ves srbski izvoz živine in poljskih pridelkov v Avstrijo in skozi njo v druge države. Ko pa se je kmalu po avstrijski aneksiji Bosne in Hercegovine, začel znani carinski boj med Avstrijo in Srbijo, je morala slednja iskati drugo izvozno smer proti Solunu. Toda radi nemirov v Turčiji sta bila izvoz in trgovina v večni nevarnosti. Tako je vsak srbski kmet občutil, da je Srbija obkoljena zemlja. Šele če bi dobila Staro Srbijo, iz katere vodi okoli reke Drima najkrajša pot do Jadranskega morja, do pristanišč Svetega Ivana, Lješa, Drača, bi Srbija gospodarsko široko zadihala.

Pa ne le gospodarska nemoč, marveč tudi grozotna turška nasilstva, ki pa niso bila bolest le v Srbiji, marveč deloma vsega vzhodnega Balkanskega polotoka, so izživala kakor Srbe, tako Črnogorce, Bolgare in Grke k orožju. Kaj so trpeli balkanski narodi od uradnih Turkov in turških razbojnikov (po vzgledu današnjih kitajskih!), ni mogoče povedati. Vsi uboji, oskrnjevanja, ropi, strašne ječe in ostali nedopovedni zločini niso imeli pritožbe. Car daleko, Bog visoko... Samo

Strelne vaje Srbinj.

tev svetega križa. (Naj na tem mestu pribijem, da je kulturna Evropa leta 1912, kakor že mnogokrat poprej, pokazala, da je gnila do osrčja: izdala je križ in nedolžne narode samo radi diplomatskih interesov in se je korporativno pridružila s simpatijami na stran polumeseca. Posebej moram omeniti avstrijskega zunanjega ministra Berchtolda in francoskega predsednika Poincaréja, ki sta uradno izjavila, da hočeta, naj ostane vse pri starem... Za trpljenje in vnebovpijoče krivice kristjanov jima ni bilo mar. Neki madžarski list je celo zapisal: Vsi prijatelji reda in miru na Balkanu morajo iskreno želeli, da Turki odbijejo naval balkanskih držav...) Grški Venizelos in srbski Pašić sta se najbolj prizadevala, da se je ustanovila kljub prejšnjemu sovražstvu med Grško in Bolgarijo balkanska zveza; in 30. septembra 1912 so jo podpisale vse štiri balkanske države. Na to je ves evropski svet s presenečenjem prisluhnul. Tudi Turčija. Ne dolgo za tem je črnogorski kralj Nikola že napovedal vojsko. Njemu pa so sledili vsi ostali monarhi.

Nepopisno je delovala ta vest na vse prebivalce balkanskega polotoka. Sproščala so se prsa vsem, ki so čakali na dan povračila. Možje, starčki in mladeniči so se objemali v silni radosti, da gredo na odprto polje, kjer bodo pogledali iz oči v oči najljubšemu sovražniku in mu izplačali, kar je storil krivice. Dan osvete je zazorel. Kosovo je neopranu klicalo, kosovska devotka je naricala na grobovih mrtvih junakov. Kakor nekoč špartanske matere, so se ponašale Srbinje, Bolgarke, Črno-

Guslar poje o turški vojski.

gorke. Blagrovale so sinove, ki so izbrani, da gredo reševati križ in domovino; zaročenke in žene so bile ponosne: Samo hodite! Tudi če se ne vrnete več, samo da operete kri očeta in rešite nesrečno domačijo. Stare, izsušene mamice so v uho šepetale sinovom: Bodite hrabri! Tako je šlo iz vasi v vas, iz mesta v mesto, iz države v državo. Ni čuda torej, da se je dvignilo vse, kar je le moglo hoditi in nositi nož. Samo nekaj slučajev:

Da je prišel oče k vojaškemu poveljstvu in pripeljal s seboj po pet, šest sinov in prosil oblast, naj za božjo voljo vzamejo vse, tudi najmlajše (če že puške ne bodo mogli nositi, vsaj nož bodo nosili...) to je bil vsakdanji slučaj. Zgodilo se je, da je privedel starček s seboj sedem sinov in prosil, če bi se smeli boriti ob njem. Boril se je vse življenje in zdaj se naj sinovi pri njem uče hrabrosti. Za smrt mu ni, niti za svojo niti za sedmero sinov, samo da bodo oprane krivice sorodnikov: sužnji so bili, hčere njihove so morale polniti hareme turških rabljev. Zdaj pa so se osredotočile vse kletve, vse solze prednikov v njegovih sinovih in v njem...

Stare žene so si v solzah pritrdjevale: Zdaj vemo, čemu smo rodile otroke! Nobena mati ni vprašala, ali bo še videla sina, noben možki, ali se bo še vrnil v rodno selo. Samo: rešite križ pred polumesecem, operite kri! Prava moderna križarska vojska!

Mnogo srbskih žena se je javilo, tudi starejših. Nekatere so spremljale možje. Bile so hrabre kot najhrabrejši možje in prejele visoka odlikovanja.

Najbolj zanimiva je bila 22-letna Belgrajčanka, Sofija Jovanović, sirota brez staršev. Vse je pustila in stopila pred vojaško poveljstvo, naj jo sprejme v prve vrste in ji da puško. Nič ni bilo. Šla je na dvor h kralju. Zaman. Končno se je obrnila na »Narodno odbrano«, da bi jo vzeli med prostovoljce. Zaman. Tretjič je zagrozila s samokresom, ako ji ne dovolijo. Končno so jo sprejeli. Odrezala si je lase, vzela puško in vojaško opremo in šla s prvimi v boj. Tam se je izredno junaško borila.

Hrabro so napredovali Črnogorci z dvema armadama, od Podgorice in Skadra. Na severovzhodu so zajemali Bolgari mesto za mestom. Kirdžali, Lozengrad, ki je vtil poguma vsemu Balkanu, Lule-Burgas, kjer so Turki že obupavali in končno Cataldža. Ko je francoski zunanji minister zvedel za levo hrabrost Bolgarov, je zaklical: Rajši imam 100.000 bolgarskih vojakov, kot celo vojsko kake velesile... Turška vojska na bolgarski strani je bila nepripravljena: lačna, brez streliva, brez rezerv. Strašno so bili maščevalni grobovi in skrunitve Bolgarov. — In kdo bi popisal osvobodilno srbsko pot proti jugu! Neizbrisno je ostalo pač Kumanovo, kjer je bilo oprano Kosovo polje in kosovska devotka se je nasmehnila. Od 23. na 24. oktober se je vršil plačilni dan. Vsa turška moč se je ustavila ob Kumanovem in kot iz zasede čakala na srbsko vojsko. Turki so pričakovali Srbe s severne strani, odkoder so pač prodirali, odkar so prekorajili mejo. A namesto od severa se pokažejo od vzhoda, Turki so bili trdno prepričani, da to niso Srbi, marveč Bolgari, o katerih se je že vedelo, da so zapustili Custendil. Zato niso začeli z ofenzivo; rezerve so počivale in gubile čas. Saj so se vendar čuvali za glavno srbsko moč... Tako je potekel dan, v katerem si je srbska artilerija izvojevala sijajne pozicije, turška armada pa je še zmerom čakala, dokler je niso v noči srbski žarometi osvetlili in vsuli na njo točo topovskih krogel. Tedaj se je že zmaga nagnila k Srbom. Turki so namreč najprej strašno osupnili, misleč, da se je vnel požar. Nato pa so zagomazeli po terenu ko neizmerno mravljišče. Začel se je strašen boj v dežju in dimu, med gremenjem topov in praske-tanjem pušk, med groznim vpitjem in bučanjem tromb... Naslednjega dne je prišel 2. srbski polk Turkom v bok z zahodne strani in dovršil krvavi dan. Turki so se spustili v blazen beg proti Skoplju, Velesu, Prilepu in Bitolju. Pustili so vse: puške, topove, municijo, vozove. Samo konjem so odrezali vprego, skočili nanje in se pogнали. Mnogi so bežali goli in bosi; metali so od sebe telečnjake in plašče in puške in opanke...

Predno je bila zmaga odločena, so turški listi poročali, da so Srbi popolnoma poraženi in raztepeni. Tudi v Skoplju na kolodvoru je ljudstvo pijano od veselja čakalo srbskih ujetnikov. Hotelo se je pasti nad njimi. Toda vlak je privozil s tur-

Prihod turških ujetnikov iz okolice Odrina v Staro Zagoro.

škimi ranjenci... In zdaj se je tudi civilno ljudstvo pridružilo bežeči vojski, tako, da je bil blazen beg, kakor ga ne pomnijo redke vojne.

Balkan se je očistil, grobovi prednikov so oprani, narodi so svobodno zadihali. Saj je polumesec klonil, dvignila pa se je zastava križa, ki ga ne bo več nihče snel.

Vejica je povzročila poraz

Kako so hoteli oprati Turki svoj poraz pri mestu Lozengradu, nam priča sledeči domiselek, ki so si ga izmislili in širili po nekaterih evropskih listih:

»Poveljnik armade v Lozengradu je telefoniral Nazim paši: Kaj naj storim? Ali naj napadem Bulgare? — Nazim paša nagloma odgovori: Ne odstopite! — A bedasti telegrafist je postavil pometoma vejico za besedo »ne« in telegram je bil napisan takole: Ne, odstopite! — Seveda smo precej razumeli, da moramo odstopiti. In nastopil je beg in izguba Lozengrada...«

Črnogorci se poslavljajo.

Turška grozodejstva

V selu Nader pri Babi Eskiju je bolgarska konjenica videla strašen prizor. Na cesti je ležalo 30 bolgarskih trupel, ki so bila tako razsekana, da ni bilo mogoče razločiti, ali so to moški, ženske ali otroci. Žive otroke so Turki nataknil na bajonete in divjali ž njimi okrog. V drugi vasi so ubili 25 ljudi, nad vsakim truplom pa so zaklali po eno svinjo. V vasi Perica so Turki vse hiše požgali in ljudi pometali na pogorišče; prej pa so jim živim porezali ušesa, nosove ter jezike...

Zolija Jovanović.

Ribe z oblakov

Prečudno, a vendar je resnično, da kdajkda padajo ribe kakor dež z oblakov. Pa to ni nikak čudež. Znanstveno je dokazano, da je v letu 1600 padal 71 krat ribji dež, a od tega 27 krat na Evropo. Prvi zapisek o ribjem dežju datira iz leta 1555, a napisal ga je nadškof iz Upsale. Tu piše, da »so padale iz oblakov le ribe, marveč tudi žabe, miši, črvi in kamenje. Zadnji ribji dež je padal leta 1928 v North Carolini v Severni Ameriki v bližini Atlantskega oceana. Po strašnem dežju so našli po mlakah mnogo rib, od katerih so nekatere še živele. Ribji dež povzročajo silni viharji, ki dvigajo z morja ribe, pa jih z dežjem spuščajo na zemljo.

Anekdota

Gran Cane della Scala, knez veronski, je imel dvornega norca, katerega je bogato nagrajeval, političnemu emigrantu iz Florence, Danteju, pa je dal le skromno podporo.

»Kdaj boš živel ti, kakor živim jaz?« vpraša nekoč norec Danteja.

»Ko bom našel gospodarja, ki bo meni podoban, kakor je tvoj tebi!« je bil Dantejev odgovor.

Makedonski četaki izdelujejo bombe

Požar mi je 23. avgusta 1932 uničil v Vurman veliko gospodarsko poslopje s premičninami in zalogo krme. Zgorelo je tudi nad 70 ovac. Po glavnem zastopniku »Vzajemne zavarovalnice« g. Franju Žebotu v Mariboru sem zavaroval meseca avgusta 1930 pri »Vzajemni«. Dasiraval sem bil za zavarovan komaj dve leti, mi je »Vzajemna zavarovalnica« komaj škodo takoj pošteno vrnila in izplačala celo vsoto v mojo popolno zadovoljnost! Cutim se dolžnega izreči temu poštenemu doma čemu zavodu najtoplejšo zahvalo. Gospodarijem priporočam, da dajo zavarovati poslopja in premičnine pri »Vzajemni zavarovalnici«.

Maribor, dne 20. oktobra 1932.

Akademski cerkveni pevski zbor ima drevi
ob 6 v. a. v. r. a. n. a. k. s. k. e. n. s. a. m. o. t. n. e. S. i. a. r. i. p. e. v. i.
in pevke prdite močnostevino in pripelje se
novih! - Pevovdja.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženilovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrslica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Vsako soboto

in nedeljo nudim prvovrstne domače pečnice, krvave in jetrne klobase. Priznana dobra nova in stara vina! Priporočam se restavracija Zebal, Rudnik, Ljubljana, Dolenjska cesta.

Službe iščejo

Mizarski pomočnik

išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.229. (a)

Krojaški pomočnik

išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.230. (a)

Mlado dekle

želi službo v pekarni ali kaj sličnega. Za poštenost 5000 Din kavcije. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštenost« 15.333. a

Službodobe

Zastopnike

krajevne in okrajne, delavne, sprejme ugodna zavarovalnica — v vsej dravski banovini za pridobivanje življenjskih, požarnih in raznih drugih zavarovanj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lep zaslužek« 15.049. b

Šofer

kavcije zmožen — dobi stalno službo. Plača polovica čistega donosa. Po dogovoru se da tudi podjetje v zakup. J. Prošnik, avtotaksi, Ptuj. (b)

Kmečki fant

trezen, pošten, z dobrimi spricavali, vajen kmečkega dela in konj, dobi stalno službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »N. 38« štev. 15.311. (b)

Pouk

Učni tečaji

francoščine, angleščine, nemščine, ruščine, italijanščine. Uspeh zagaran. Miklošičeva cesta 7/II. — od 18 do 20. (u)

Miss Farler

English lessons
Dvorakova ulica 3/III

Vajenci

Mizarski vajenec

se sprejme. Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj. (v)

Učenko

za strojno pletenje sprejemem proti tedenski plači. Parzer, Trnovski pri stan 14. (v)

Denar

Posojila

od 100.000 do 5.000.000 Din iščemo za 1. hipoteke — eventualno tudi v hranilnih knjižnicah. Cenjene ponudbe na: M. Jankole, komanditna družba — Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. d

15.000 Din posojila iščem proti sigurni garanciji za dobo enega leta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovec« št. 15.276. (d)

25.000 Din posojila iščem na večje dolga prostost. Obresti in čas po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurno« 15.293. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

30.000 Din posojila se išče. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Absolutna sigurnost« št. 15.308. (d)

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Objave

P 52-15-128

Dražbeni oklic

Dne 30. oktobra od 2 popoldne dalje se bo vršila v Dobu št. 71 prostovoljna sodna dražba premičnin, spadajočih v zapuščino pokojnega Videmška Antona. Prodalo se bo: nov voz zapravljen, ček, tehtnica decimalna, travniška brana, slamo-reznica z gepljem, konjski komat, nekaj žganja, več velikih sodov, en kozolec dvojnik, ki ga je odstraniti, vinska sesal-ka z 20 metrov cevi, filter z vrečami in nekaj lesa. — Predmeti se morejo ogledati pred dražbo na licu mesta oziroma pri skrbniku Rihtarju, trgovcu v Dobu, ki daje vsa potrebna pojasnila. — Okrajno sodišče na Brdu, dne 7. oktobra 1932. (o)

Mirni družini

zelo poceni oddam krasno dvosobno stanovanje blizu tramvaja v Udmatu. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 15.300. (č)

Soba in kuhinja

prostorna, v pritličju, zaseben vhod, vse ugodno, se odda v Močnikovi ulici 13 (v bližini Vodmatskega trga). (č)

Enosobno stanovanje podpritlično, se odda takoj v Einspielerjevi ulici št. 21. (č)

Stanovanje

dveh sob v podpritličju takoj oddam. Prešernova ulica 20, Zeelna jama. (č)

Majhna sobica

solnčna, se takoj odda za 150 Din. Cesta v Rožno dolino 11. (s)

Lepo sobo

v centru mesta oddam za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« 15.306. (s)

Vnajem

ODDAJO:

Pisarniški prostori dve sobi s posebnim vodom, v mezzaninu, poleg glavne pošte, se oddajo s 1. novembrom. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Centrum«. n

Glasba

Klavir

dobro ohranjen ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.267. (g)

Radio

Radio-aparat

štiricevni, prvovrsten — ugodno prodaja Černe Zgor. Šiška 39. (r)

Posrestva

Stavbno parcelo

prodaj: meji 670 m². Krasna lega. Dr. Kodre, Staničeva ulica 3. (p)

Stavbne parcele

ob Dunajski cesti prodaja Jerko, Dunajska cesta št. 97. (p)

Dobro gostilno

v Mariboru prodaja ali zamenja za kako hišo Zagorski, Maribor, Franciška ulica 21. (p)

Kupim

v predmestju Ljubljane novo hišo — kakor tudi manjše posetje v radovljiškem srezu. Ponudbe: Reklam Rozman, Gledališka 8, Ljubljana. (p)

Kupimo

Zlato

(staro zlatino) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Sukalni stroj

(Zwieremaschine) ter valavnico, oboje za izdelovanje sukna, kupim. Cenjene ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Valavnica« št. 15.257. (k)

Kupim voz

na peresih. Obtežba 1500 kg. Ponuditi Izidor Florjančič, Dravljice pri Lj. (k)

Kupujem

stare moške obleke, čevlje, pohištvo itd. Dopisnice zadostuje, da pridem na dom. A. Drame, Ljubljana, Gallusovo nabrežje št. 29. (k)

Prodamo

Konfekcija — modal

Najcenejši nakup Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Jabolčnik

prvovrsten, iz lanskoletnih jabolč, v veliki večini iz masanogerjev — prodaja graščina Boštjan ob Savi. (l)

ZAHVALA. Za premožne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše dobre mame, stare mame in tašče, gospe

Helene Pompe roj. Mahnič

vdove po zasebnem uradniku

kakor za poklonjeno cvetje, se tem potom vsem najtopeje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, gg. zdravnikom, č. sestram usmiljenkam, opernemu zboru za prekrasni žalostinki ter končno vsem, ki so drago nam pokojnico v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Sv. maša zadušnica se bo darovala v nedeljo, dne 23. t. m. ob 7 jutraj v cerkvi sv. Jakoba in ob 8 v kapelici zavoda Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1932.

ZALUJOCI OSTALI

ZAHVALA. Povodom prebriske izgube našega dobrega očeta, starega očeta, tasta, strica itd., gospoda

Ivana Povh

nadučitelja v pokoju

izrekamo prisrčno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, ki so v tolikem številu vključno vsemu vremenu spremlili bla-
gega pokojnika k večnemu počitku. Posebno hvalo smo dolžni preč.
g. dekanu Ozimiču iz Laporja, ki je vodil pogrebne obrede, ter se
z lepimi besedami spomnil umrlega, preč. duhovščini iz Slov. Bistric-
ce, Venčesla in Tinja za asistenco, g. Tomažiču, upokojenemu nad-
učitelju in iskrenemu prijatelju pokojnika za njegove v srce sega-
joče besede ob odprtem grobu, slovenbistriškim pevcom za krasne
žalostinke, mnogoštevilnemu učiteljsstvu sosednjih sol ter vsem da-
rovalcem vencev in šopkov. Vse, ki so poznali pokojnega, prosimo,
da se ga spominjajo v molitvi.

Sv. Venčesl, Slov. Bistrica, Maribor, Sv. Rupert, 21. okt. 1932.

Rudolf, Stanko, Václav, sinovi. Anica por. Hren, hčerka. Vojteh Hren, zet. Tilka Povh roj. Pfeifer in Eda Povh roj. Leben, sinahi ter ostalo sorodstvo.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Trgovska oprava

za špecerijsko trgovino, dobro ohranjena, radi po-
manjkanja prostora ugodno naprodaj. Vprašati v trgovini R. Peselj, Moste, Pokopališka ulica 2. (l)

500 do 600 komadov

sodov od olja in loja, polnoma zdravih, samo enkrat rabljenih, prodaja Riviera, fabrika sapuna, Kotor. (l)

Štedilnike

raznih vrst; vrtnice, bal-
kanske in stopniške ograje, dima, vratica, brzooparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ. podjetje Cyril Podraž, Ig pri Ljubljani.

Nogavice, rokavice,

robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri

PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu

Prešernovega spomenika.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspeh

imajo največji uspe